

تأثیر آموزش به روش ایفای نقش در آموزش مهارت‌های مشاوره و غربالگری متقاضیان آی‌یودی

فاطمه عرفانیان، طلعت خدیوزاده*، نیره خادم، محمد خواجه دلویی

چکیده

مقدمه: یکی از مهم‌ترین موانع استفاده از آی‌یودی (Intra Uterine Device-IUD)، عدم ارائه مشاوره مطلوب است. از آن جایی که بکارگیری روش‌های نوین آموزش برای ایفای مؤثرتر نقش ماماها در ارائه مشاوره لازم می‌باشد، این پژوهش با هدف مقایسه تأثیر دو روش آموزش مرسوم و ایفای نقش بر میزان مهارت دانشجویان در مشاوره صورت گرفت.

روش‌ها: در این مطالعه تجربی، ۶۲ دانشجوی مامایی بطور تصادفی به دو گروه آموزش با ایفای نقش و مرسوم، تخصیص داده و برنامه آموزشی چهار ساعته در زمینه مشاوره آی‌یودی را دریافت نمودند. در ابتدا و انتهای مطالعه، مهارت دانشجویان در مشاوره ارزیابی گردید. ابزار گردآوری داده‌ها، فرم خودارزشیابی توانایی انجام مهارت و ای‌و‌ارسی ارزشیابی عملکرد دانشجو در مشاوره قبل و بعد از گذاشتن آی‌یودی بود. مقایسه‌ها با آزمون‌های مجذور کای، دقیق فیشر، t-student، من‌ویتنی، t زوج در نرم‌افزار SPSS انجام شد.

نتایج: میانگین نمره مشاوره قبل و بعد از آی‌یودی‌گذاری در پیش‌آزمون بین دو گروه تفاوت آماری معنی‌داری نداشت اما در پس‌آزمون، اختلاف آماری معنی‌داری در هر دو مهارت بین دو گروه وجود داشت. بین میانگین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون هر گروه، در هر دو مهارت، اختلاف آماری معنی‌داری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: یادگیری بیشتر مهارت مشاوره با آموزش به روش ایفای نقش است. بکارگیری این روش آموزشی برای آموزش مهارت‌های مشاوره‌ای به دانشجویان توصیه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: آموزش، ایفای نقش، آموزش مرسوم، مهارت، مشاوره، آی‌یودی، غربالگری.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز و زمستان ۱۳۸۷؛ ۸(۲): ۲۷۵ تا ۲۸۴.

مقدمه

مشاوره از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر اثربخشی و موفقیت

* آدرس مکاتبه: طلعت خدیوزاده (مربی) گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی و عضو کمیته مرکز تحقیقات سلامت زنان، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، خیابان ابن سینا، مشهد و دانشجوی دکترای بهداشت باروری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.
tkhadivzadeh@yahoo.com

فاطمه عرفانیان، کارشناس ارشد مامایی گروه مامایی دانشکده پرستاری و مامایی (fatierfanian@yahoo.com)؛ دکتر نیره خادم، دانشیار گروه زنان دانشکده پزشکی و سرپرست مرکز تحقیقات سلامت زنان دانشگاه علوم پزشکی مشهد (khademn@mums.ac.ir)؛ و دکتر محمد خواجه‌دلویی، استادیار گروه پزشکی اجتماعی بیمارستان قائم مشهد (modalooie@hotmail.com).
این طرح در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد تصویب شده و هزینه آن از طرف این معاونت پرداخت گردیده است.
این مقاله در تاریخ ۸۶/۷/۲۹ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۷/۱/۲۰ اصلاح شده و در تاریخ ۸۷/۱/۵ پذیرش گردیده است.

برنامه‌های تنظیم خانواده است(۱). مشاوره به رابطه حرفه‌ای بین یک مشاور آموزش دیده و مراجعه‌کننده دلالت می‌کند(۲) که در طی آن، کارکنان بهداشتی به فرد کمک می‌کنند تا آگاهانه و آزادانه در مورد مراقبت‌های بهداشتی و استفاده از روش‌های تنظیم خانواده تصمیم‌گیری نمایند(۱). پژوهش‌ها و تجربیات قبلی نشان داده‌اند کیفیت ارتباط بین مشاور-مراجع‌کننده و مشاوره خوب با تداوم استفاده از روش‌های جدید کنتراسپتیو و اثربخشی بیشتر برنامه‌های تنظیم خانواده و کیفیت بالاتر ارائه خدمات بوده است، همچنین، آموزش مهارت‌های مشاوره به کارکنان، کیفیت خدمات را ارتقا می‌بخشد و منجر به رضایت بیشتر مراجعین می‌گردد(۳ و ۴). بنابراین، مهارت‌های مشاوره از